

De atletiekbaan raakt maar niet aan de top(laag)

Renovatie atletiekbanen heeft veel weg van een hindernisbaan

‘De lat steeds wat hoger leggen’, een gezegde dat rechtstreeks uit de atletiek afkomstig is, is iets wat tot op de dag van vandaag nog altijd wordt nagestreefd. In de atletieksport zelf, weliswaar, want het concept van de atletiekbaan is de afgelopen 30 jaar nauwelijks veranderd. Toch lukt het de banenbouwers zelden om een gerenoveerde baan meteen door de keuring te krijgen. Wat is het struikelblok?

Auteur: Guy Oldenkotte

Bob Thomassen van de Atletiekunie wordt er haast moedeloos van. Tijdens een interview vorig jaar tekende mijn collega Santi Raats op dat van de twaalf banen die in 2015 waren gerenoveerd, zeven niet in orde waren. In 2016 werden tien banen gerenoveerd, waarna er bij de Atletiekunie acht dispensatievragen binnenkwamen voor het keuren van de sporttechnische waarden in verband met afkeuring door de keuringsinstantie. En deze keer verzucht hij aan het begin van het

gesprek: ‘Van de elf atletiekbanen die in 2017 zijn gerenoveerd, kwamen er slechts drie meteen door de keuring. Twee banen werden pas geaccepteerd nadat ze voor de tweede maal aan een inspectie waren onderworpen.’ De banenbouwer had in de tussentijd gelegenheid gehad om de bij de eerste inspectie geconstateerde gebreken te herstellen. ‘Maar de overige zes atletiekbanen zijn nog niet gekeurd, omdat er nog geen kunststof op ligt.’

Het is wat, als je sport in populariteit toeneemt, maar je als bond niet in staat bent voldoende goede accommodaties te bieden. ‘Zo is er in Eindhoven een atletiekbaan afgekeurd van een club met heel veel leden. Die moeten nu steeds op accommodaties in de omgeving worden ondergebracht.’ Omdat niet elke accommodatie geschikt is over alle disciplines die op de oude baan van de club wel aanwezig waren, moeten de leden dus over meerdere accommodaties worden verspreid.

6 min. leestijd

sie of de computer kruipen – het doembeeld voor de Nederlandse overheid en voor iedereen die sport een warm hart toedraagt.

Knokken om aandacht

Vorig jaar kondigde de Atletiekunie aan haar krachten met anderen te gaan bundelen. Naar aanleiding van een brainstormsessie werd een partnerschap opgezet tussen de Atletiekunie, een ontwerper van atletiekbanen, een adviesbureau met een civieltechnische achtergrond en een leverancier. 'Al die partijen kunnen de opdrachtgever begeleiden vanaf de tekentafel tot aan het programma van eisen, het toezicht en de oplevering,' zo was destijds de mededeling. De werkgroep is in november vorig jaar van start gegaan; komende zomer zal blijken hoe effectief ze is. Maar het probleem is complex. 'Een aannemer die een atletiekbaan moet renoveren, kan dat alleen doen in de periode van eind juni tot en met augustus. Voorwaarde is wel dat het in die periode droog blijft.' De meeste aannemers die erop azen om ook op de atletiekmarkt een graantje mee te pikken, verdienen vooral de kost met het aanleggen van kunstgrasvelden. De aanlegperiode daarvan overlapt die voor atletiekbanen. Wanneer aannemers dus kunnen kiezen tussen de complexe renovatie van elf atletiekbanen of een stukje van de taart van 180 kunstgrasvoetbalvelden per jaar, dan weten u en ik wel waarvoor de meesten zullen kiezen. 'De afgelopen drie à vier jaar is geen enkele baan tijdig opgeleverd', is dan ook de bittere constatering van Thomassen, die erop wijst dat renovatie van een atletiekbaan veel meer expertise vergt. 'Je hebt daarbij vaak te maken met vijf verschillende ondergronden, omdat elke discipline weer andere eisen heeft.'

'Dat is niet prettig. Je krijgt dan dat leden gaan lopen', merkt hij op, zonder de ironie van zijn uitspraak te beseffen. Thomassen doelt namelijk niet op een alternatieve wijze om deze andere accommodatie te bereiken. Ook heeft hij het niet over de overstap van bijvoorbeeld kogelslingeren naar estafettelopen. Wat hij wil zeggen, is dat atleten ermee stoppen: overstappen op een andere sport, of, in het ergste geval, thuis weer achter de televi-

Bob Thomassen

Joost de Bree

ACHTERGROND

Het begint met de basis

Fieldmanager werd erop gewezen dat veel van de banen die in 2017 gerenoveerd zouden moeten zijn, problemen hadden met de onderbouw. Dat blijkt inderdaad, want zes van deze banen konden niet tijdig van een kunststoflaag worden voorzien. 'Daar was aanvankelijk een verkeerde asfaltaag gelegd', zegt Thomassen. Vaak wordt bij renovatie de noodzaak van nieuw asfalt onderschat. 'Ons uitgangspunt is altijd dat een asfaltaag maximaal 40 jaar meegaat', zegt Joost de Bree van CSC Sport.

Bob Thomassen vult aan dat de toplaag twee cycli van elk tien jaar dient mee te gaan, behalve in het geval van een spraycoat. 'Voor deze laag is afgesproken dat er maximaal vijf jaar garantie op wordt gegeven vanwege nieuwe milieueisen.' Het weerhield een andere gemeente er niet van om ten minste vijftien jaar garantie te eisen bij een aanbesteding. Dit geeft maar weer eens aan hoe groot het gebrek is aan de specifieke kennis die een atletiekbaan vraagt. Vandaar dat Lennart Hardeman van Herculana, bekend van de kunststoftoplagen, als advies geeft: 'Lees over de norm, laat je informeren door een betrouwbare partij en bedenk niet alleen wat je nu met een aan te leggen atletiekbaan wilt bereiken, maar ook wat je in de toekomst voor ogen hebt. Laat je niet leiden door het mooiste verhaal dat verteld wordt, maar raadpleeg meerdere bronnen en maak een weloverwogen keuze.'

Joost de Bree merkt op: 'Ook is het belangrijk dat er in een bouwteam wordt gewerkt en dat de teamleden hun kennis en kunde tonen in een presentatie.' Die aanpak is belangrijk, omdat bij de sloop nog onverwachte zaken aan het licht kunnen komen. 'Veel banen die in het verleden zijn aangelegd, verdienen geen tien, maar net een zesje. Vanwege zetting of door het gebruik van deze banen worden de geldende eisen na verloop van tijd vaak niet meer gehaald. Een van de risico's bij renovatie blijft de vlakheid van de huidige asfaltconstructies. Wij kunnen als aannemer niet in de grond kijken. We kunnen dus pas een definitief oordeel geven over de vlakheid en kwaliteit van het asfalt als de toplaag van de baan verwijderd is.'

Als die toplaagverwijdering onzorgvuldig wordt uitgevoerd, kan dat tot beschadiging van de asfaltaag leiden. Het project zou daarmee zomaar een extra kostenpost rijker kunnen zijn. Het inschatten van de omvang van een atletiekbaanrenovatie is een lastige klus. 'In tegenstelling tot bij kunstgrasvoetbalvelden kun je bij een atletiekbaan niet zomaar even onder de toplaag kijken om te zien

Be social

Scan of ga naar:

www.Fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-7328

hoe de kwaliteit is', merkt Bob Thomassen op. 'Door in een bouwteam te werken, kunnen tegenslagen binnen het budget worden opgevangen. Dat kan alleen na een zeer uitgebreid vooronderzoek, waarna de risico's worden benoemd, waarbij ook de budgetten worden meegenomen in deze fase. Zonder een juiste budgettering komen we nergens.'

Weinig innovatie

Thomassen merkte eerder op dat het principe van een atletiekbaan de afgelopen 30 jaar nauwelijks is veranderd. 'De enige innovatie die ik kan bedenken, is de introductie van SuperSub. De onderbouw is daarmee een heel stuk milieuvriendelijker geworden.' Maar de snelheid en de nauwkeurigheidsgevoeligheid van atletiekbanen is daarbij nauwelijks veranderd. Lennart Hardeman is het daar gedeeltelijk mee eens: 'In de loop der jaren zijn op productniveau wel wijzigingen geweest in het kader van milieuvriendelijkheid, BREEAM en verbeterde eigenschappen. Maar de opbouw is gelijk gebleven, en daarmee ook de typen vloer: Spraycoat, Sandwich en volle PU. Ook zijn er innovaties geweest op het gebied van apparatuur, waardoor men nu efficiënter en sneller kan werken. Maar de banen dienen uiteindelijk wel te voldoen aan de eigenschappen die zijn vastgelegd in de Nederlandse en Europese norm en door de IAAF (internationale atletiekfederatie, red.)'. Die regels van de IAAF willen nog weleens wijzigen: 'De IAAF komt regelmatig met nieuwe wijzigingen', stelt Joost de Bree. Toch doet de Atletiekunie al het mogelijke om de banenbouwers te faciliteren, benadrukt Bob Thomassen. 'De IAAF wijzigt één

keer per twee jaar enkele wedstrijdregels. Dit komt enerzijds voort uit veiligheidsoverwegingen, omdat atleten beter worden, verder of hoger gooien of springen. Anderzijds is men bezig om de sport aantrekkelijker te maken voor het publiek, waardoor sommige regels gewijzigd worden. Afgelopen jaar, bijvoorbeeld, zijn 40 van het 332 pagina's tellende wedstrijdreglement gewijzigd. De Atletiekunie volgt deze wijzigingen uiteraard, want ze worden opgelegd. Wel proberen we waar mogelijk enige redelijkheid te vinden om verenigingen en baaneigenaren (veelal gemeenten) niet op kosten te jagen, of juist voor te bereiden op komende kosten, door een maximale vervangingstermijn te melden in het zogeheten Supplement dat ook op onze site te vinden is.'

Het wordt aannemers die interesse hebben om in de markt voor atletiekbanen te stappen, dan ook niet gemakkelijk gemaakt. 'Wij hebben er maar mee te dealen en dat geldt ook voor adviesbureaus en aannemers', erkent Thomassen. 'Daar proberen we in alle redelijkheid en billijkheid op te reageren met ons supplement; alleen wordt daar in de praktijk weinig tot niks mee gedaan. Het gevolg is dat er geen wedstrijdreglementaire voorzieningen geplaatst worden, waardoor er geen wedstrijden georganiseerd kunnen worden. Dat leidt weer tot inkomstenderving voor de club, maar ook een toename van het aantal ongelukken van atleten.'

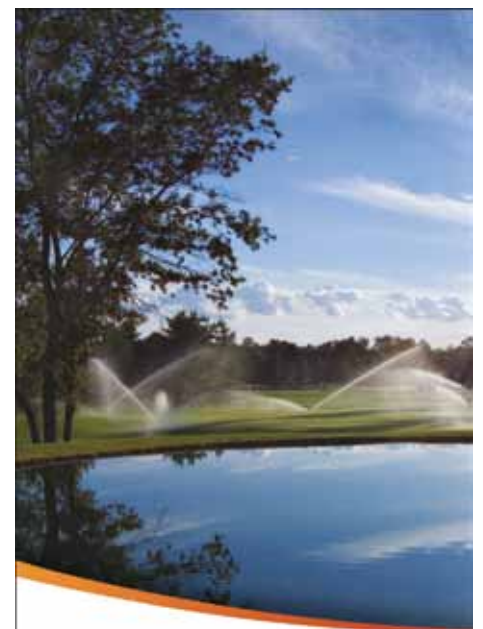
Optimale omstandigheden

Eerder in dit artikel werd al opgemerkt dat de periode waarin een atletiekbaan kan worden aangelegd beperkt is. Voor het aanbrengen van de kunst-

ACHTERGROND

stoflaag mag de temperatuur niet onder de 15 graden Celsius komen en het mag niet te hard waaien. 'Met de juiste apparatuur en ervaren mensen die het protocol volgen, is het niet per se lastig om de uiteindelijke toplaag aan te brengen. De weersomstandigheden spelen uiteraard wel een rol. In Nederland wisselen zon en regen elkaar vaak snel af; dat maakt het plannen van de werkzaamheden soms lastig', stelt Lennart Hardeman. Hij wijst erop dat een goed eindresultaat niet alleen afhankelijk is van de toplaag, maar ook van de ondergrond: 'Denk aan afschot, drainage, vlakheid, stabiliteit enzovoort. Als de ondergrond niet goed genoeg is, zal het eindresultaat ook niet goed genoeg zijn.' Dat is de reden dat men daar bij CSC Sport extra op let. 'Het testinstituut onderzoekt om de 50 meter of een baan vlak is en onder afschot ligt. Wij doen die inspecties om de 10 meter en lopen de gehele baan verder na met een rij van 3 meter, om problemen te voorkomen', legt Joost de Bree uit.

Bij de aanleg of renovatie van een atletiekbaan gaat het om passen en meten. Juist om die reden zou de banenbouwer – in tegenstelling tot de atleten – alle tijd moeten nemen. Als dat gebeurt, zou 2018, nu het startschot voor het nieuwe jaar heeft geklonken, minder obstakels moeten kennen.

www.smitsveldhoven.nl